

Archetypen; Kasparov is een typische (wit) "d7"!?

Bij voetballen is het gebruikelijk om een speler te typeren met zijn favoriete positie op het veld. Een "9" is een spits, een "3" is een centrale verdediger. Suarez is bijvoorbeeld een typische "9", Ronaldo is als linksbuiten een nummer "11". Vaak kunnen spelers ook wel op andere posities spelen, maar hebben ze toch een sterke voorkeur voor hun favoriete plek op het veld. Die plek is als het ware hun archetype.

Schakers worden bij mijn weten nooit getypeerd met een positie op het schaakbord. Vandaag waag ik een poging, waarbij ik als basis 2 x 64 archetypen gebruik; alle velden van het schaakbord, zowel vanuit een wit als vanuit een zwart perspectief. Het lijkt me duidelijk waarom ik onderscheid maak tussen wit en zwart. Een schaker van het type "wit h8" is een heel ander type dan "zwart h8".

Kasparov vind ik een typische (wit) "d7". Agressief, intimiderend, 'in the face'. Zie hierboven zijn partij tegen Topalov uit 1999 na de winnende zet Td7! Euwe vind ik een (zwarte) "e5" of "d5". Logisch, onbevreesd, maar ook orthodox. Bij iemand als Fischer denk ik automatisch aan (zwart) "b2" of "h2", met verwijzing naar bijzondere partijen en zetten die hij speelde. Beide velden drukken voor mij dan iets uit van: gedurfd, onorthodox, maar ook suïcidaal, een steekje los. Alternatief voor Fischer is (wit) "e4": transparant, open, uitdagend. Voor Timman kies ik (wit) "c4": subtiel, positioneel, strijdbaar. Giri is lastiger, misschien is (wit) "e3" het veld dat bij hem past: indirect, voorzichtig, fijnzinnig. Carlsen plaats ik qua positie

op het bord heel dicht bij hem, op (wit) d3. Eveneens indirect, maar minder voorzichtig en ook minder fijnzinnig dan e3, wat ruwer.

Clubkampioen van Promotie, Bernard Bannink, lijkt me een typische (wit) "c3": behoudend, slim, gecamoufleerd. Clubgenoot Henk Noordhoek is (nog los van zijn achternaam) een duidelijke (zwarte) h8: profylactisch, sluw, in-the-rebound. Mezelf zou ik typeren met (wit) "f1". Een veld waarbij ik me prettig voel, een lekkere veilige basis ook om de tegenstander vanuit te bestoken, haha.

Probeer maar eens om jezelf te typeren met een positie op het bord. En vraag het aan anderen. Misschien sta je te vaak op doel, terwijl je in je hart een echte spits bent!

Jan Willem Duijzer